

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők

A kormány üdvözlése. Az új kormány a városok nagymérvű fejlesztését és támogatását jelezte programjában. A polgármester indítványára a városi közgyűlés egyhangulag kimondotta, hogy a kormányt ezért a törekvéseért — egyébként minden politikai vonatkozás kikapcsolásával — üdvözlí. A város üdvözlésére a miniszterelnök az alábbi választ küldte: „Polgármester urnak Veszprém. Veszprém város közönsége nevében hozzáam intézett távirati üdvözléséért úgy a magam, mint a magyar kormány nevében hálás köszönetet mondva kérem, hogy ezt a város közönségének tolmácsolni szíveskedjék. Esterházy.”

Aratnak.

~ (sz. I.) Megpendült a kasza a magyar rónákon. Az érett kalászosok kékébe dűlnek, a kékék kereszttekbe sorakoznak, s amint szaporodnak a kékébe kötött életnek keresztjei, azon arányokban könnyebbedik az aggodalom, a nehéz várakozás keresztje, mely az élet gondjaképen nehezdedett lelkünkre. Mindig nagy dolog volt a magyar földön az aratás. A magyar embernek mindig a lelke közepén űlt az aratás reménye, várakozása, gondja, s a pengő kaszák muzsikája, az aratók dala volt az a nótá, melyet legörömelebb hallgatott, amely megszabta jókedvének mértékét. De mi volt a multnak minden reménye, gondja, várakozása a mostani aratás fontosságához képest?

Soha az aratáshoz annyi és oly nagy érdek nem kapcsolódott, mint a jelenben. Ott élt, mozgott a kérdés a hadvezetők lelkében, s amidőn a térképekre hajolva számították a védekezés és támadás eshetőségeit, számolniok kellett azokkal a jelentésekkel is, melyek a közélő aratás várható eredményét tárták fel előttük. A nemzetek sorsát intező elmék odakapcsolták szándékaikhoz a vetések állásának kérdését, s a dolgozó, a munkás népnek milliói szorongó várakozással lestek minden napot, minden órát, mely közelebb hozott bennünket az aratáshoz.

Még az a városi nép is, mely csak hirtől ismerte az aratást, mert így nyár idején, midőn kiözönlött a vidék nyaraló, fürdő helyeire, többnyire csak a megrakott asztalokat látta, csak a gépek bűgását hallotta, szóval a kézsre jött, — most az a városi nép is, kezében a kérdéses értékű kenyérjeggyel, szívszorogva gondolt az aratásra, amikor prolongátájuk majd a kenyérhez fűzött reményeit.

Ha nem tudtuk volna, most bizonyára megtanultuk, hogy mit ér nekünk a — föld. Ez a drága magyar föld, melynek védelmében három év óta véreznek hős katonáink, de amelyet bizonyára nem védelmeznének oly nagy szeretettel, lelkesedéssel, ha esztén-

dőben egyszer nem volna — aratás. De ez megvigasztal, kárpótol minden verejtéket, s talán még a véráldozat iszonyatosságát is enyhíti.

És mintha a nemzetek élete felett örököző Gondviselés is még jobban a lelkünkbe akarta volna nyomni a földnek szeretetét, az aratásnak kiszámíthatatlan értékét, talán soha, vagy nagyon régen nem tartotta oly hosszú és kínos aggodalomban a várakozó lelkeket, mint ez évben. A tavasznak száraz melege szinte hideg veritéket sajtol az aggodalommal terhelt homlokokra. A májusnak kegyetlenül szép derűje soha oly komor felhőket nem termelt a számítások egén, mint most. De az a drága magyar föld ki-tartott. Mintha megértette volna, hogy eső helyett mennyi vér hullott ki érte, szomjas repedései között is növelte, érlelte a kalászt, táplálására azoknak, akik oly hiven küzdenek érte.

Legy áldott drága magyar föld!

Ha valaha, úgy most, mikor áldás borít az érett kalászosok képében, most érezzük igazán, hogy érdemes éretted küzdeni, nélkülözni, szenvedni, ha kell — meghalni. Mert te hálás vagy az áldozatokért, mi is hálásak leszünk áldásodért, s még jobban szeretünk, még lelkesebben védelmezzük a jövőben.

Zeneiskola záróvizsgája.

A Veszprém városi Zeneiskola évrő vizsgája június 18-án volt a Nemzeti Színházban.

Az eredményes beszámoló teljesen kielégítette a várakozást. Az apróságok játéka, a haladók előadása nem kis bámulatot kellett a jelen-volt közönség körében. Az iskola tanári kara biznyságot tett róla, hogy nemcsak tudással és kitűnő képességgel, hanem egyúttal legnagyobb szeretettel is vezeti a tanítványokat a zene gyönyörű mezején. Ha majd elérik azt a fokot, melyre — mint látjuk — a növendékek nagyrésze pályázik, mindegyikük megfizethetlen kincssel lesz gazdagabb, a szülők pedig látni fogják, hogy a szép és jó elajátítása mellett a veszprémi városi zeneiskola azt is lehetővé teszi, hogy gyermekeik kenyérkereseti pályához jussanak, ami eddig megközelíthetetlenül nagyobb pénzáldozattal volt csak elérhető.

Az estélyt Endrédy Endre nyitotta meg. Utána Berger Margit, Czethier Ilonka, Hajek Stefi következett. Mindegyik játéka érezhető az alapos zenei nevelés, a jó iskola. A kis Vörös Rózi „Vig cigánya” elmondta a gyermek fényes tehetségét.

Horváth Aladár, Galambos Erzsébet úgy összejátszott, mint bravuros szóló-darabjaikkal dicsekszik Gaál Sándor cimbalomtanár alapos tudását és fáradhatlanságát.

Ocsosvázky Aranka igen tehetséges előadó.

Deutsch Margit finom izléssel játszotta Mendelsóhn *Liedjét* és Poldini *Árnyéktáncát*. Menuette és Trio, Haydin zenéje kellemes lágyssággal csengett Schlinger Ilus játékából. Kocsuba Elemér Schütt *Etudjé*-vel meggyőz bennünket, hogy az előadó nagy szorgalommal végzi tanulmányait.

Gaal Elzi, Pettkó Marian *Menuetteje* és Incze Lili zongorajátéka is fényes bizonyítéka a kiváló vezetésnek.

Lővi Ilonka Schubert *Asdur Impromptu*-ját nagy értelemmel és csillogó technikával adta elő. Csomasz Kató Chopin gyönyörű *Nocturné*-ját mély átérzéssel, lebilincselő játékkal zongorázta. *Papillons* Schumantól Gerő Annára rótt nagy feladatot, de fényesen meg is oldotta. Steiner Ella művészi játéka — Liszt: *Soirée de Vienne* — zárta le a kitűnően sikerült programot. Az utóbbi négy tanítvány e hó 10-én vizsgázott Budapesten fényes sikerrel. Az igazgatók legmelegebben gratuláltak az iskola vezetőjének a bámulatos eredményért, melyet a veszprémi zenekultúra felmutat. Csomasz Kató, Steiner Ella, Becske Margit soprán-, Angeli Kató, Csomasz Irén alt-duettje következett, tanúságot téve a jól iskolázott hangról.

Dr. Óvári Ferenc képviselő, a zeneiskola lelkes védőnője 300 korona jutalmat adott át az igazgatónőnek, hogy azokat a tanítványokat jutalmazza, akik egész éven keresztül kiváló szorgalmukkal megérdemlik. Az igazgató a tanári karral közös megállapodással a következőket lüntette ki: Cimbalomszakon: Galambos Erzsébet 50 korona;

hegedűszakon: Georgi László 50 kor.; zongoraszakon: Csermák Mária, Pettkó Marian, Vörös Rózi, Incze Lili 50—50 K-t, az Önképzőkör díját, egy gyönyörű órát Gaal Elzi kapta.

Trajtler Tibor kiváló skálázásért, Endrédy Endre, Győkeres László az igazgatónő által kitűzött 1—1 aranyat nyerték el.

Az estét *Kecskeméthy* Margit igazgató köszönő szavai fejezték be.

Elsősorban a tanári karhoz, azután a tanítványokhoz szólt, dicsérlettel hangoztatva, hogy alig 3—4 akadt a növendékek között, kiktől elismerését meg kell vonnia. Buzdító szavai a jövő évre szólta.

A szülőknek támogatását emelte ki különösen meleg szavakkal, mert átértették az ő intencióit és csakis ezzel a támogatással érthette el a tanári kar a szép eredményt.

Meleg köszönetet mondott még dr. Óvári Ferenc országgy. képviselőnek, aki a zeneiskola védője s aki anyagi és erkölcsi támogatásával az iskola működését lehetővé tette. Dr. Óvári Ferenc megköszönte a tanárikar lelkes, odaadó működését, a szülők támogatását, a megjelentek érdeklődését.

Ugyanakkor azonban sajnálatát fejezte ki, hogy a város közönsége nem mutatott nagyobb érdeklődést a hangverseny iránt, amely a zeneiskola első évi működését oly szép eredménnyel koszorúzta.

m.

Mi, rajtad élők, verejtékünk, vérünk hullásával, te pedig arany kalászaidd áldásával pecsételted meg az ezredéves szent frigyét, amelyet nemzetünk nagy költője szívünkől szívünkbe írt:

Aldjon vagy verjen sors keze:
Itt élned, halnod kell...

HIVATALOS RÉSZ.

Esperesi kinevezés. Bognár Károly káptalanbíró esperes-plebános esperesi és tanfelügyelői tisztről lemondván, helyette a tapolcai kerület esperesévé és tanfelügyelőjévé *Ley József* prépost, tapolcai plebános nevezetett ki.

Dispositio. Nagy László Szentbalázsról Zákányba, *Horváth* Béla Németújfaluból Szentbalázstra helyeztetett át kápláni minőségben.

Pályázat. *Padári* (Zala m.) róm. kath. iskolaszék kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javaldalma: 2 szoba, konyha, kamra, faház, 61; 7 kat. hold 589 □-ól kitűnő szántó, 2 kat. hold 816 □-ól kiváló rét; 2 kat. hold háromszori megszántása; legeltetési jog helyett 2 K; 3 szekér széna, borkollektaváltás 60 K; fizeteskiegészítés 82-46 K, stóla 4 K; 3 61 tűzifa szállítva, összevágva; léleggabona átlag 6 mm. rozs, lélekpénz átlag 12 K; kertmegváltás 20 K; államsegély 720 K kezdő fizetéshez. Az adót maga fizeti. Kötelességei díjlevél szerint. Csak hiteles okmányokkal teljesen felszerelt pályázatok vétetnek figyelembe, melyek *július hó 20-ig* a róm. kath. plebánia-hivatalhoz Nagykápona (Zala m.) küldendők. Utazási vagy költözködési költség nem térítetik meg. Az állást szeptember 1-én el kell foglalni. Nők is pályázhatnak.

Pályázat. A *márkói* róm. kath. osztálytanítói állásra pályázatot hirdetünk 1917. július hó 22-re. Törvényes fizetés, lakás természetben és 20 K kertilletmény. Kötelességei díjlevél szerint. Tannyelv magyar. Istentisztelet nyelve német. Az állás szept. 1-én elfoglalandó. Nők is pályázhatnak, de férfiak előnyben részesülnek. A kérvények: Róm. kath. plebánia-hivatal Márkó, posta Herend (Veszprém megye) címre küldendők. Vasuti állomás helyben. Az iskolaszék.

Magyarország birtokviszonyai és népessége. Magyarország területe 79 millió katasztrális hold. Ebből 26 1/2 millió hold, vagyis 54 % 28.000 birtokos között, 22 1/2 millió, vagyis 46 % 1.674.677 birtokos között oszlik meg. Az előbbi a 100 hold és ezen felüli, utóbbi a 100 holdon aluli birtokkategóriára esik. Más szóval 98,36 %-a a birtokosoknak bir 46 %-ot és 1,64 %-a birja az ország földterületének 54 %-át.

Ebből az 54 %-ból 34,25 % a szántóföld, a 46 %-ból pedig 84,13 % az. Míg 1.674.677 birtokos közt oszlik meg 22 1/2 millió hold, az átlagos birtoknagyság tehát 13 hold, addig a 20.000 holdon felüli birtokosok száma 2135, birtokaik kiterjedése pedig 16.622 ezer hold, az átlag tehát 5864 hold; vagy ha tekintetbe vesszük, hogy a 20.000 holdon felüli 6.746.000 holdat kitevő birtok mindössze 128 birtokos közt oszlik meg, amikor tehát az átlag 52.7000 hold.

A szorosan vett Magyarország lakossága a következőképpen oszlik meg: A Duna jobbpartján magyar 2.221.295, német 555.697, a többi tót, rutén stb. A Duna balpartján magyar 711.654, német 144.395, tót 1.279.574, a többi horvát stb. A Duna-Tisza közén magyar 3.081.066, német 357.822, szerb 154.298, a többi horvát, rutén, tót stb. A Tisza jobbpartján magyar 945.900, német 98.564, tót 441.776, rutén 253.062. Tisza balpartján magyar 1.604.924, német 83.229, oláh 621.918, rutén 194.304. A Tisza-Maros közén magyar 474.988, német 427.253, oláh 845.850. Erdélyrészen magyar 918.217, német 234.085, oláh 1.472.021. Fiumében magyar 6493, német 2315, horvát 12.926, egyéb 27.307.

Az egész országban magyar 9.944.627, német 1.903.357, tót 1.946.357, oláh 2.948.186, rutén 464.270, horvát 194.808, szerb 461.516, egyéb 401.412. A lakosság 45 1/2 %-a nem magyarajku, közülük csak 22 1/2 % tud magyarul. A nemzetiségek 8-4 millió lakos közt a magyar állameszme és a magyar állam integritása ellen állandóan törő tót, oláh, rutén, horvát és szerb lakosok száma 6 millió.

A magyar nyelv domináló szerepét jobban kell biztosítani, különösen oly országrészekben, hol a nem magyar ajkúak 40 %-on felüli tömegben laknak. Oly helyeken, mint a Tisza-Maros szögében. A Duna balpartján, Erdélyben, Fiumében, ahol ma a törvényhatósági élet és a közigazgatás mondhatni kizárólag nem magyar nyelven intéztetik és ahol a magyar elem túrt osztály. Megemlítjük még, hogy Magyarország lakosságából irni-olvasni tud 10.621.420 egyén, magyarul tud 18.757.890.

Városi közgyűlés.

Veszprém város képviselőtestülete június hó 25-én közgyűlést tartott. Dr. *Komjáthy* László polgármester napirend előtt következőket jelentette:

A város nevében üdvözölte *Hazai* Samu bárót, városunk díszpolgárát új állásba lépése, *Kránitz* Kálmán felsz. püspököt jubileuma s *Nagy* László alezredes, állomásparancsnokot előléptetése alkalmából. Mindhármán megleghangu levélben köszönték meg a város üdvözlését. Szívélyes üdvözlésben részesítette a közgyűlés nevében *Kenessey* Mórirc kir. közjegyzőt és *Sándorfi* Miksa volt járásorvost, mindkettőt kir. kitüntetésük alkalmából.

Kránitz Kálmán felsz. püspök 4000 koronát adományozott a városnak tetszés szerinti célra, 1000 K-t pedig a szegényeknek. A város az előbbi összeget a polgárság összességének javára elhelyezett csatornaalaphoz kapcsolta, az 1000 K-t pedig akkor osztja szét, amikor hasznosabban lesz értékesíthető.

Neumann Gyula arra kérte a polgármestert, hogy a villamos telep ne esti kilenc, hanem már nyolc, esetleg kilencedfél órakor kezdje meg az áramszolgáltatást, hogy a sötétebb helyiségek s néhány iparvállalat korábban jussanak áramhoz. E helyett inkább az utcai világítás kezdődjék később. Polgármester kijelentette, hogy az áramszolgáltatás az elhangzott kívánság szerint történik, amennyiben nyolc órakor már használható. A telep ugyanis a régi, vagyis a nap által is jelzett időhöz alkalmazkodik s az csak formai dolog, hogy az óra az új rend szerint ekkor többet mutat. Az áramot kis gép fejleszti bár, mégis közömbös, hogy az utcai lámpák világítanak-e vagy nem. Az így felhasznált áram ugyanis kevesebbe kerül, mint kerülne egy alkalmazott munkája, akinek a transzformátorok végigjárásával kellene az utcák égőit külön, később folgyújtani. Ami kis tartalék van áramfejlesztő anyagban, ezt a cséplés gyors keresztülvitelére tartogatják, mert a szén- és benzinbeszerzés alig biztosítható. A közgyűlés a választ tudomásul vette.

A napirend első pontja a városi tisztviselők és alkalmazottak ruházati segélyének engedélyezése volt, a vonatkozó kormányrendelet alapján. A kiutalandó összegből az állam 43.800 koronát megteríti s így ezt a város csak előlegezi. A körhízi, gazdasági, villanytelepi s vízvezetéki tisztviselők s alkalmazottak, valamint a szülésznek segélyét együttesen 13.760 korona összegben a város fizeti. Dr. *Ruppert* Rezső a szülésznek érdekében indítványozta, hogy a megajánlott 120 kor. helyett 200 koronát adjanak. A közgyűlés azonban az előadói javaslatot fogadta el.

A képviselőtestület dr. *Óvári* Ferenc indítványára megalakította a városfejlesztő bizottságot husz taggal. A bizottság tagjai lettek: *Bokrossy* Jenő, *Erdélyi* Ignác, *Fischer* Miklós dr., *Gubicza* Lajos, *Hirschfeld* Béla, *Illés* Dezső dr., *Kletzdr* Miksa, *Koller* Sándor, *Kránitz* Kálmán, *Kulcsár* Károly, *Lukcsics* Imre, *Molterer* János, dr. *Óvári* Ferenc, *Perényi* Antal, *Pettikó* Zsigmond, *Radocza* Vince, *Rainprecht* Antal dr., *Rápoth* Sándor, *Rothauer* Lipót és *Weisz* M. Ignác. A bizottságnak elnöke a polgármester s hivatalból tagja a városi tisztí főügyész s főjegyző is.

Egy újabb mozgalom Jutas felé kívánja irányítani a város fejlesztését. A terv elkészítésére a város 5000 korona díjjal pályázatot hirdet. Előbb azonban arról gondoskodnak, hogy az utvonallal kellőképpen fölmérve, lejt mérve legyen. Erre nézve a főispánhelyettes támogatását kéri ki. A városi mérnöki s az államépítészeti hivatal már 1914-ben végzett itt hasonló munkálatot. Forrásmunkának ez felhasználható lesz. Első sorban a pályázati feltételeket állapítják meg s ezeket a pályázat kiírása előtt bemutatják a képviselőtestületnek. Polgármester szerint a tanácsnak szüksége van a közgyűlés elvi megállapodására, amelyből megtudja, hogy a város mit akar, hogy merre kíván fejlődni s mely időpontra helyezi a munkálat megkezdését.

A pályadíj összege már rendelkezésre áll. Ha esetleg kevésnek látszik, a közgyűlésnek módjában lesz akkor határozni, amikor az előfeltételeket megismerte. A vitában *Ruppert* Rezső dr., *Tisztartó* Sándor s *Óvári* Ferenc dr. vettek részt. A közgyűlés a tanácsi javaslat értelmében határozott.

Ami magát a rossz vasuti helyzetnek megjavítását illeti, az erre vonatkozó indítványt kiadták a vasuti bizottságnak, megbízván, hogy javaslatot készítsen s ezt a közgyűlés elé terjessze.

A tanács javaslatára a közgyűlés a régi járványkórház lebontása mellett döntött. Az új járványkórház ugyanis minden kívánalomnak megfelel s így nincs szükség egy pusztulásnak indult tartálékra.

Veszprém város az alakulóban levő „Veszprém-megyei Talajművelő Részvénytársaság” javára 10 db. 400 koronás részvényt, a VI. hadikölcsönre pedig 65 ezer koronát jegyzett. A közgyűlés mindkét jegyzést tudomásul vette.

A közgyűlés több határozatát hirrovatunkban ismertetjük.

Péter-Pál napján.

Immár a negyedik esztendeje keserves a magyarnak a Péter és Pál, az a nap, ahonnan a mi éghajlatunk szerint az aratás kezdetét számítjuk. Kezddőnek a rossz emlékek az 1914. évi Péter-Pállal, amikor Szerajevóban megtörtént a kettős merénylet, ami csomópontja volt az immár három-esztendős világháborúnak. De az akkori aratás is feledhetetlen emlékeztül lesz a magyarnak, mert a katasztrófális időjárás akkor a legrosszabb időben csökkentette le buzatermésünket majdnem a felére, amiből reánk szakadt az első esztendő nyomorusága, pedig ennek a termésnek előkészítése, megmunkálása meg a békés időre esett, amikor nem kellett küzdeni a munkaerő, az anyagihiány okozta veszedelmekkel, amelyeknek azóta minden keserves változatán átment a magyar gazda.

A következő esztendőben megsokasodtak a gazda gondjai, megsúlyosbodtak annak küzdelmei, de a Gondviselés ismét kevésbé volt kegyes hozzá, mert a termés sohasem ültötte meg a normális mértéket, bár az igények folyton fokozódtak, a szükséglet szövetségeseink ellátása révén állandóan emelkedett. Ily mostoha viszonyok mellett is még mindig tova tudtuk űzni az angol terv megvalósulását s ha majdan keresik oknyomozó kutatókkal, hogy miért nem tudott bennünket és szövetségeseinket az antant kiéheztetni, a történelem ebben a nagy küzdelemben ki fogja jelölni a magyar gazda szívósságát a magyar föld természetadta adományait.

Az ideai Péter és Pált sem üdvözölhetjük örömmel és megleléssel. Csalódott a gazda, mikor azt hitte, hogy az esztendők majdnem katasztrófális sorozata bevégeződött, a természet négy-esztendő mostohaságát bőven termő év váltja fel. A fogyasztó reményei megcsökkentek abban, hogy megelégszenek gondjai apadnak, mert bizony ez a gazdasági esztendő sem válik ki előzői közül, sőt nagyon sokban hasonlít hozzájuk. Miután a mezőgazdasági statisztika a háborús állapotok miatt a nagy nyilvánosságot nem tájékoztathatja, azt nem irányíthatja, az árképződés természetes faktora pedig megbénultak emiatt, az általános helyzet éppen olyan, mint három esztendeje: a termés eredményét illetően csupán hozzávetőleges számításokra vagyunk utalva. Ezek semmiképpen sem kielégítő, a természet ismét sokat nem adott meg a várakozásokból, tehát úgy kell berendezkedni, hogy ami termett, annak egy szeme se menjen veszendőbe, hanem minden kalász terméke jöjjön a fogyasztóhoz.

Fájdalom, immár három esztendő iskola áll e tekintetben rendelkezésre. A bevált intézkedéseket fenn kell tartani. Kísérletezni ennyi tapasztalat után semmiesetre sem szabad.

A rendelkezéseket, amelyek értéktelennek, terhelőknek bizonyultak, kérihetetlenül félre kell

dobni, mert az ország olyan munkájának az eredményét kell emberi lehetőség szerint biztosítani, amelytől az ország sorsa függ.

Első mindenestre a hadviselés érdeke, de ebben a parancsban benne van a mezőgazdasági érdek teljes megvédésének kötelezettsége is. Nincsen tehát semmi költészet az idei Péter és Pálban sem. Ringó aranykalászkokról, csengő kaszákról, vig danával arató gépről ma szó sem lehet, hanem igenis kell, hogy annál több és nyomatékosabb szó essék a közigazgatási problémáról, amelyet a megérett kalász vet fel. Gondoskodni kell ennek a munkának minden akadálytól mentes lefolyásáról, amit el nem lehet képzelni másként, mint úgy, hogy a közigazgatás és a hadvezetőség ennek biztosítására mindent meg fog tenni. Épen ezért az országnak ez lévén legnagyobb érdeke, joggal várja el nemcsak a gazda, hanem a fogyasztó is, hogy ezekben a kritikus időkben a közigazgatás mindenben hasznos segítségére leszen a magyar gazdának.

H I R E K.

— **A veszprémi Oltáregylet** havi szent-óráját f. hó elsején tartja meg. Kérjük a tagokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. — A vezetőség.

— **Áthelyezés.** A kegyesrendiek kormánytanácsa *Somhegyi* Ferenc és *Szöllősy* Károly főgimnáziumi tanárokat Lévára, illetve Selmecbányára áthelyezte. Veszprémbe jönnek: *Pintér* Ferenc és *Mihálicsik* Géza.

— **A veszprémi kerület képviselője.** Dr. *Óvdi* Ferenc, a veszprémi választókerület országgyűlési képviselője eddig pártönkivül álló függetlenségi képviselő volt. Újabban belépett az egyesült függetlenségi és 48-as, vezéréről nevezve: *Apponyi*-pártba.

— **Áthelyezés a ciszterci-rendben.** Dr. *Békefi* Remig kiadta a ciszterci rendtagok elhelyezését az 1917—18. tanévre. Minket leginkább *Jircs* érdekel s így az ide vonatkozó változást közöljük. A zirczi konvent új házgondokot kap. *Moóry* Rikárd Olaszfaluba megy lelkésznek. Helyébe *Vass* Krizosztom jön Szentgotthárdról. *Dombi* Márk dr. Egerbe kerül tanárnak és a növendékek lelkiigazgatójának. *Korilly* Szilveszter dr. apáti titkár a budapesti Bernardinumon theol. tanár lett. *Mészáros* Gellért noviciustanár és nagyszertgári lelkész Pécsre kerül tanárnak; mindkét állásába *Révész* Amadé eddigi hercegfalvi s. lelkész nevezték ki az apátur. A zirczi konvent kebelébe tartozik a rend hét tabori lelkésze is: *Rédei* Gerő, *Grész* Leó, *Rássy* Paulin, *Szász* Alfréd, *Marshall* Rafael, *Gálos* Bernát és *Schuy* Gilbert dr.

— **Eljegyzés.** *Bohuniczky* Kálmán gicizhalomai intéző leányát, *Babikát* eljegyezte *Gabovits* Károly takarékpénztári osztályvezető, tartalékos főhadnagy Kaposváron.

— **Kitüntetés átadás.** Abból az alkalomból, hogy a király dr. *Sándorfi* Miksa nyug. veszprémi járásorvosi, megyei tb. főorvos a "közegészségügy terén szerzett érdemei elismerésül" a *Ferenc* József-rend lovakeresztjével tüntette ki, június hó 27-én diszközgyűlést tartott a veszprémi járás jegyzői testülete. A diszközgyűlésen *Kerényi* Andor járási főszolgabíró elnököl s jelen voltak a járás összes jegyzőin kívül dr. *Vadnay* Szilárd kir. tanácsos, megyei főorvos, a Máv. szombathelyi üzletvezetőségének kiküldötteiként dr. *Gangl* János máv. titkár, *Radocza* Vince főellenőr és *Siklós* Károly mérnök, továbbá *Kovács* János földbírtokos és a járás orvosi kara. *Kerényi* Andor főszolgabíró nyitotta meg az ülést és hosszabb, emelkedett hangú beszédben ismertette azt a 40 éven át kifejtett példás tevékenységet, melyet dr. *Sándorfi* Miksa a veszprémi járás egészségügye érdekében kifejtett és amelynek köszönhető a mai kiváló szervezés és rend. Hivatkozott arra, hogy a kitüntetett hivatali kötelességeit a nemesszívű emberbarát érzésével hajította végre, mindenki szeretetét, becsülését nyerte el és áldásos működésének külső elismerésül kapta a magas királyi kitüntetést, amelyet lelkes ovációk között nyújtott át. A Máv. igazgatóság képviselőitében dr. *Gangl* János titkár köszöntötte az ünnepeltet s a vasutnál kifejtett egészségügyi működését jellemezte szép szavakban.

Vadnay Szilárd dr. megyei főorvos lendületes szavakban üdvözölte mint a legjobb tisztviselést és közlését. Az ünnepelt meghatottan mondott köszönetet. Ezután *Kerényi* Andor főszolgabíró meleg szavakkal üdvözölte *Németh* Ignác hajmáskéri körjegyzőt azon alkalomból, hogy érdemei elismerésül a király az arany érdemkeresztrel tüntette ki. A közgyűlés ezután elhatározta, hogy a mai nap emlékét jegyzőkönyvben örökíti meg és ezzel véget is ért. Délben társasébed volt a Méheskertben, melyen a karon kívül megjelentek dr. *Vadnay* Szilárd főorvos, *Kerényi* Antal főszolgabíró, *Boda* Antal kir. járásbíró, dr. *Körössy* Ferenc és *Takács* Jenő szolgabírák, dr. *Gangl* János Máv. titkár, *Radocza* Vince Máv. főellenőr, *Erdős* Béla főmérnök, *Siklós* Károly mérnök. Az ebédén számos szép felkészítő hangzott. Beszéltek a többek közt *Kerényi* Andor dr. *Vadnay* Szilárd, dr. *Gangl* János, *Radocza* Vince, *Erdős* Béla, *Finke* József, *Gácsér* Lőrinc, *Berky* József.

— **Az új kenyér beszerzése.** Dr. *Komjáthy* László polgármester, mint már megírtuk, megkönnyíteni szándékozik a közönség gabonabeszerezését. Kérést intézett a püspöki s a káptalani uradalmak kormányzóságához s dr. *Óvári* Ferenc nagybirtokoshoz, hogy új termésük föltségét egyenlő feltételek mellett a városnak juttassák. Dr. *Óvári* Ferenc erre való készségét már kinyilvánította.

— **Iskolaév bezárása.** A helybeli kath. elemi fiúiskolában június 29-én *Te Deum*mal zárult az iskolaév. A vizsgákon *Perényi* Antal kanonokplébános elnököl s minden osztályban teljes megelégedést nyújtott. Kiosztotta a város által kezelt *Burghardt*-féle alapítvány kamatát tíz jó tanuló között s külön is megjutalmazott pénzbeli adománnyal hatvan négy tanulót. Bizonyítványosztás után a tantestület *Sördi* József igazgató elnökölésével ülést tartott, hogy a következő iskolaév szükségleteit megjelölje. Panasz volt sok tanuló rendetlen iskolalátogatása miatt. Elhatározta a tanítótestület, hogy jövőre, ha a szokásos mulasztási kimutatás nem vezetne eredményre, felsőbb hatóságok támogatását fogja kérni. A tanítótestület hírlásan emlékezett meg dr. *Török* Gyula rendőrkapitány hathatós támogatásáról. Adott esetekben készségesen támogatta a tanító kart és sok csavargó tanulót helyezettett vissza az iskolába. Itt említjük meg, hogy a kath. fiúiskola növendékei felsőbb utasításra 51 K 08 fillért gyűjtöttek ilyen megjelölt címre: királyunk születésnapja a harctéren.

— **Közgyűlés.** A Méhestársbirtokosság f. hó 28-án tartotta közgyűlést *Radocza* Vince Máv. főellenőr, állomásfőnök elnökölésével. A számadásokat *Szemerey* János ellenőr terjesztette elő. A közgyűlés a számadást tudomásul vette s illetékeseknek a fölmérvényt megadta. Ezzel kapcsolatosan a közgyűlés nagy elismeréssel honorálta az elnöknek, ugyisint *Gaál* Lajos háznagynak a társbirtokosság érdekében kifejtett hasznos tevékenységét. A gyűlésen a megüresedett tagsági helyeket betöltötték. Új tagok lettek: *Bokrossy* Ferenc kereskedő, *Farkas* János postafőtiszt, *Hájek* László kápt. alapítványi könyvelő, *Horváth* Gyula okl. jegyző, főszolgabírósgái irodaigazgató, *Köcsky* József tanító s *Vésey* József gyógyszerész. Az új tisztikar a következő tagokból áll: elnök *Radocza* Vince, alelnök *Gubicza* Lajos, titkár dr. *Fritse* József, ügyész dr. *Illés* Dezső, pénztáros *Sebestyén* István, ellenőr *Szemerey* János, háznagyk *Szanyi* István és *Köcsky* József. Választmányi tagok: *Boór* Lajos, dr. *Csomasz* Béla, *Farkas* Dezső, *Farkas* János, *Fádró* Ede, *Juraszek* János, *Nagy* Lajos, dr. *Rainprecht* Antal, *Schmidt* Károly.

— **Kitüntetett hajóvezető.** A király *Amanics* Antalnak, a Balatonvégi Gőzhajózási részvénytársaságnál alkalmazott hajóvezetőnek sok évi hű szolgálata elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Alapítvány.** Dr. *Zuber* György kórházparancsnoksága alatt 5500 koronát gyűjtött a katonakórház. Az összeget hadikótvényekbe fektették s a katonai kórház átadta a városnak, megjelölve, hogy kamatait középiskolai hadiárva tanulók segélyezésére fordítsa. Első sorban veszprémi, ilyen hiányában veszprém megyei árva vendékek figyelembe. Ha már hadiárva tanulók nem lesznek, akkor a kamat a veszprémi katonai emlék jókar-

ban tartására, ha pedig erre nem lesz szükség, akkor veszprémi szegény tanulók jutalmazására fordítandó. A közgyűlés az alapítványt elfogadta, dr. *Zuber* Györgynek pedig hálás köszönetet szavazott.

— **Vármegyei gazdaggyűlés.** A Veszprém-vármegyei Gazdasági Egyesület július hó 10-én tartja meg évi rendes közgyűlését. A gazdák feliratilag kérik a kormányt, hogy a földművelők és gazdasági munkások gabonafejlesztését emelje föl.

— **Alakuló gyűlés.** A Veszprém megyei Talajművelő Részvénytársaság június 29-én tartotta alakuló közgyűlését a tagok élénk érdeklődése közben. A gyűlést dr. *Rainprecht* Antal nyitotta meg. Magvas gondolatok szárnyaltak, a magyar fajnak, a magyar földnek lélekéből áradó nagy szeretete izzott szép beszédében, melyet jövő számunkban közlünk. Az alakuló gyűlést ezután dr. *Magyar* Károly országgy. képviselő vezette s bejelentette, hogy 750 részvény helyett 1135 részvényt jegyeztek s hogy 450 ezer korona alaptőke gyűlt össze. Az alapszabálytervezetet *Korai* Arnold ismertette s a gyűlés egyhangulag elfogadta. Az alapítók az új részvénytársaság igazgatósági tagjaivá *Berger* Arnold, *Barta* László, *Jusztusz* Zsigmond dr., *Gyéry* Richárd, *Hollitscher* Károly, *Kajdacsy* Endre, dr. *Magyar* Károly, dr. *Rainprecht* Antal, *Reé* Jenő, *Stróbl* Zoltán, *Walla* Géza és *Velty* Miklós részvényeseket neveztek ki. A *Felügyelőbizottság* tagjai: *Bokrossy* Jenő, *Erdős* Béla, *Fodor* Lajos, *Haidekker* László, *Korai* Arnold. Az ügyészt az igazgatóság választja. A közgyűlés meleg köszönetet szavazott dr. *Rainprecht* Antalnak a r. társaság megalkotásában kifejtett lelkes buzgókodásáért.

— **A városi tisztviselők természetbeni javadalmazása.** A képviselőtestület hozzájárult a tanács előterjesztéséhez, amely részben természetbeni javadalmazást kíván az összes városi tisztviselők és alkalmazottak részére, tekintet nélkül ezeknek közigazgatási vagy üzemágbeli munkakörére. E határozat szerint a tisztviselők gabonát kapnak a városi gazdaságból, tűzifát az erdőből, zsirt és szalonnát a hatósági székéből, sőt ha a beszerzés sikerül, akkor talpbőrt és szentet is kapnak. A természetbeni járandóság árát tizenkét havi részletben törlesztik. Ha az anyag kevés lesz, akkor a kiosztást a kisebb rangúakon kezdik.

— **Halálozás.** *Bazsó* Vince, enyingi nyug. kir. telekkönyvezető 47 éves korában Budapesten elhunyt. Holtestét Veszprémbe szállították s péntek délután nagy részvét mellett az alsóvárosi temetőben helyezték örök nyugalomra. A megboldogultban *Fiksz* Gábor iparos s a kath. kör vil. alelnöke vejt gyászolja. R. i. p.

— **A munkásnyugdíj-egylet gyűlése.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlésének veszprémi fiókjá pénteken tartotta közgyűlést. A gyűlésen *Balogh* (Schön) József püsp. főkeztész elnököl. A pénztáros ismertette szerint a fiókpenztár bevétele volt tagdíjból összesen 8499 K 79 f. A veszprémi pénztárnál tizenegy rokkant tag élvez segélyt. Az egylet a különsegély alpból 2050 koronát jegyzett hadikölcsönre. A közgyűlés a tisztújítást elhalasztotta, illetve meghosszabbította a mostani tisztviselők mandátumát. A központi gyűlésen a veszprémi tagcsoportot *Molnár* József jegyző és pénztáros képviseli.

— **Köles és hajdina vetőmag a gazdáknak.** A vármegyei Gazdasági Egyesület felterjesztésére a földművelésügyi miniszter 100 mm. köles és 50 mm. hajdina vetőmagot utalt ki a kiszántott tavaszi vetések pótlására. A vetőmagvak a vármegyei Gazdasági Egyesület által megrendelhetők, de a gyors szállítás céljából a rendeléssel együtt a köles vagy hajdina vetőmag ára is beküldendő. A köles ára mm.-kint 55 K, a hajdináé 235 K. A köles igen jó takarmánypótló növény.

— **Új gyógyszerár.** A belügyminiszter Balatonkenesére gyógyszerár föllállítását engedélyezte. Ez az engedély régi hiányt és nagy szükségét pótol.

— **Cukor befőzésre.** A közlelmzési hivatal Veszprém vármegye részére 300 métermázsá cukrot utalt ki befőzés céljára. A cukrot a jövő héten osztják ki a két város és a községek között.

— **A szegény tanulók cipője.** A város képviselőtestülete fölhatalmazta a polgármestert, hogy 30 ezer korona értékű gyermekcipőt vásárolhasson a szegény tanulók részére. Ezt az összeget, mely 6—700 pár cipő ára, a közlelmzési pénztár fedezi.

— **A katonai kórház csatornája.** A jutasi kórházak csatornáját a katonaság elkészítette. A csatorna vezetésében azonban inkább a közelebbi irányra, mint a városfejlesztéshez kapcsolódó szempontokra tekintettek. A helyszíni szemle alkalmával a polgármester megővta a város önréndelkező jogát s jegyzőkönyvbe vettette, hogy a városnak jogában áll a csatornavonal irányát megváltoztatni, esetleg áthelyeztetni, illetve a szükséghez képest bővebb csöveket lefektetni. A katonai képviselők a városnak ehhez a kikötéséhez készségesen hozzájárultak.

— **Husárák.** A szarvasmarha ára tetemesen csökkent. Ugy halljuk, hogy ezt Veszprémben is észre veszik s a marha- és borjúhús ára a mai naptól kezdve olcsóbb lesz. Itt említjük meg, hogy nemcsak Pápán, hanem Szombathelyen is fenn-tartották a hatósági mérszárzékot. Ott a marhahús eleje 7-40, a hátulja 7-80, a veleszeccsenye 8-40 K. Így írja hitelesen a Szombathelyi Újság.

— **Erdőtűz.** A múlt napokban tűz ütött ki a városi Csererdőben. A nagy szárazság miatt a tűz mind jobban terjedt. Szomorú eshetősége látszott, hogy a várost nagy károsodás éri. Ezt azonban a közelben gyakorlatozó harmincegyes honvédek *Csasznik* Valér vezérőrnagy s *Tóth* Kálmán őrnagy vezetésével megakadályozták. A város ezért a mentő akcióért köszönő iratot küldött a parancsnokságnak s halálának kifejezésül az ezred katonai árva-alapja javára segítyt szavazott meg.

— **A korai burgonya ára.** A Közélelmezési Hivatal tudatja a törvényhatóságokkal, hogy az 1917. évi termésből származó mosott burgonyának árat 40, a nem mosott burgonya árat 36 K-ban állapította meg. A burgonya ára minden minőségre nézve ugyanaz. Később a burgonya ára változni fog és erről időnkint rendelet fog megjelenni.

— **Pályázat.** *Kerényi* Endre főszolgabíró a líteri körjegyzői állásra a pályázatot kihirdette. A pályázat határnapja jul. 15.

— **Bab mezei munkásoknak.** A veszprémi megyei mezőgazdasági munkások élelmének pótlására a közlelmezési hivatal 150 mmázsa babot utalt ki. A kiosztás folyamatban van.

— **Erdei facsemeték adományozása.** Az állam által fentartott erdei facsemetekertek feleslege, mint minden évben, ez idén is szétosztásra kerül. A csemetéket négyféle célra, illetve ugyanannyi módon utalványozzák és pedig: hatóságilag kijelölt kopár, vízmosásos, vagy futóhomokos területek befásítására, kivételesen kisbirtokoknak, közigazdasági érdekből befásítandó területekre. Az ezek után fennmaradó készletek a termelési költségek megtérítése ellenében adatnak át. Az őszi erdőültetéshez kért csemetéket legkésőbb július 31-ig, a jövő tavaszi ültetéshez szükségesekért pedig november 14-ig kell folyamodni. Az egykoronás bélyegű kérvények az illetékes erdőfelügyelőséghez nyújtandók be, ahol a szétosztás módoszataira nézve közelebbi felvilágítás is kapható.

— **Az új bab ára.** A kormány az 1917. évi termésből származó száraz babért, borsóért és lencseért követelhető legmagasabb árakat 100 kilónként tiszta súlyra a következőképp állapította meg: Száraz tarka bab 60 K, fehér bab 65 K, borsó 80 K, lencse 80 K. Az előző évi termésből származó bab-, borsó- és lencse-készletekre vonatkozó ármegeállapító rendelkezések továbbra is érvényben maradnak.

— **A tisztaságért.** Dr. *Török* Gyula rendőrkapitány a következő rendeletet adta ki a tisztaság érdekében:

Tekintettel a jelenlegi melegebb időjárásra, valamint a m. kir. belügyminiszter urnak a kolera ellen való védekezés tárgyában kiadott 165475—914. sz. körrrendeletére, valamint Veszprém r. t. város 97—86. sz. szabályrendeletére felhívom a város közönségét, hogy udvarukban, illetve házaikban levő disznóólatok, baromfiketreceteket és ezek aljait, a pöcegödöröket és árnyékszékkeket tisztogassák ki és az udvart is állandóan tisztán tartva a szemetet hordassák ki s az utcai járdát és folyókat naponta reggeli 7 óráig söpréssék, illetve tisztogassák le s a pöcegödöröket, árnyékszékkeket, disznóólatok és baromfiketrecet alját naponta mésteljei fertőtlenítsék (1 kgr. mést 4 liter vízzel). Továbbá a köztisztaság megővése érdekében ezenen megtiltom a házak és ezek ablakából, valamint üzletekből papír, gyümölcshéj vagy egyéb szemétnék az utcára való szórását vagy söprését és a portörököket, rongyokot a házak ablakából az utcára való kirázását, ugyancsak a szenny-

víznek, trágyalének az utcára való kiöntését vagy kifolyását.

Az oly házakban, ahol csatorna nincs, a szennyvíz a fentírt szabályrendelet szerint egy zárt tartályba gyűjtendő és naponta az éjjeli órákban a legközelebbi víznyelőnél a közcsatornába öntendő ki. A házakból a szemet csak a hatóságilag megjelölt következő helyekre hordható ki: 1. A nyulakertek felé létesített új személtérakodó. 2. Kistelek mögött volt személtérakodó hely. — Jelen felhívásomban foglaltakat rendőrközegeim útján állandóan ellenőrzetem és az ellene vétőket a fentírt szabályrendelet 13. §-a alapján szigorúan fogom büntetni.

— **Utazási kedvezmény.** A belügyminiszter azok számára, akik kórházban levő sebesült vagy beteg hozzátartozóikat látogatják, vagy elhalt katonák temetésére utaznak, kórházjegyeket bocsájti ki. Ez a jegy mérsékelt áru vasúti jegy váltására jogosít s az elsőfoku polgári hatóság látalmazza. A jegyeket katonai egészségügyi intézetek állítják ki.

— **Ne küldjünk élelmet.** A hadügyminiszter rendeli, hogy a parancsnokság figyelmeztesse a kiképzés alatt a katonákat arra, hogy hazulról fölöslegesen élelmiszert ne küldessenek. Erre most otthon van szükség, drága is, a katonák pedig elég jól el vannak látva.

— **Új rend egy zalai városban.** Junius 15-én a kamizsai piacon a kofaáulalom utolsó maradványai is megszűntek. A rendőrkapitány ugyanis a piacon több új radikális intézkedés foganatosítását határozta el. Elsősorban is megszámozzák a kofákat, kiknek mindegyike az 1-től 50-ig terjedő sorszámok valamelyikét tartozik feltűnő helyen viselni. Ennek célja, hogy a panaszos közönség az előtte ismeretlen nevű kofák ellen is tudjon majd feljelentést tenni. — Végül szigorú ellenőrzés alá kerültek 15-től kezdve a külteleki utcavégek, hogy ezentul a falukról beözönlő termelők csak a piacon adhassák el portékájukat. Szigorúan tilos lesz ezután a parasztlaszonyokat a házakba invitálni is, mert ezeket tiltott házalás miatt, az ilyen véteket pedig ugyanilyen kihágásban való részesség miatt fogják szigorúan megbüntetni.

— **A fürdőkályhahengerek kicserélése.** A kormány a fürdőkályhahengerek kicserélésével a „Neptun” r. t. budapesti céget bízta meg. Ez a cég alkalmazottjainak igazolványát ad, amelyet az elsőfoku közig. hatóság látmoz. A kicserélési munka idejét minden városban előre közhírre teszik. A kicserélőnek joga van a lakásba bemenni. A zárva talált lakásokot az előjárásnak joga van fölynyitni. A vörösréz henger leszerelésével a pótkályhát föl kell állítani. Az összes csatlakozást rá kell szerelni a pótkályhára.

— **Hársfavirotot a beteg katonáknak.** A honvédelmi miniszter hadsegélyző hivatala kéri a nagyközönséget, hogy az idén minél nagyobb mennyiségben küldjön be hársfavirotot. Szórakoztató kirándulások kapcsán kis fáradsággal értékes gyógyszerrel enyhíthők a beteg katonák fájdalmát. A hársfavirotot a kis szárnylevelekkel kell szedni és gondosan kiszáritani, mert a nedves virág közben tönkre megy. A gyógynövény jelzésű csomagokat ingyen szállítja a posta a Hadsegélyző Hivatal címére. (Budapest, V., Akadémia-utca 17.)

— **Német leányt cserébe.** Tizenhét éves jól nevelt leányomért cserébe elfogadok áldulásra a nyári hónapokra jobb család hasonló koru leányát, aki a német nyelvet elsajátítani akarja. Ajánlatokat erre a címre küldjenek: *Schmidt* Anna, Pozsony (Patrongyár).

— **A Sio szabályozásának tanulmányozása.** A balatonparti birtokosságot meg mindig aggasztja a Balaton vízbőve. Kiküldött tehát képviselőiben két birtokost és egy hírlapíró, hogy a Sio szabályozását s a Sio-zsilip kezelését tanulmányozzák. A cél az volt, hogy a milliókra rugó kár megszüntetéséhez a helyszínen szerezzenek tapasztalatokat. Visszatérésük után azt a véleményt adták, hogy bár a szabályozási munkát jelenleg Tolnay mérnök vezetése mellett dicséretre méltó energiával folyik, a Sio szabályozásának teljes befejezéséhez — a jelenlegi tevékenység mellett is — évek szükségesek. Konstatálták továbbá a kirándulók, hogy a Sio zsilipének nyitvatartása az alsó vidékre jelenleg semmi veszedelemmel és anyagi károsodással nem jár. A jobb- és balpartnak alig néhány száz holdat kitevő keskeny árterülete csak értéketlen sást terem, melynek nagyrésze már lekaszáva és betakarítva van. Ellenben ezer és ezer

holdat tesz ki a Balaton partvidékén az az értékes terület, mely jelenleg is víz alatt áll és milliókat képvisel az a kár, mely ebből a balatonparti nagy- és kisbirtokosokat sújta, nem is számítva a parti fürdő- és nyaralóhelyek tulajdonosait érintő károkat.

BORELADÁS. 30—40 hektoliter balaton-melléki ó-bor eladó. Cím megtudható e lap kiadóhivatalában.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekebb specialitásait. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22
Foghuzás • Műfogak • Fogtömés

Az upesti hadiözvegyek s hadiárva

együttes gondozására és jövőjük biztosítására vonatkozó tervezet.

Írta: Fodor Ernő.

7

100 személy közül az első csoportba tartozik, vagyis a gyermektelen özvegyek száma 5 személy, a második csoportba tartozók közül számíthatunk 25 özvegyet 55 gyermekkel, összesen 80 személy, a harmadik csoportba tartozó árva száma 15 személy, összesen 100 személy.

Ezek részére szükséges:

1. Az 5 gyermektelen özvegy közül a hatósági ellátást igénybe venné 3, közülük 2 kereső, 1 keresetképtelen. Tekintve, hogy a két kereső a várost költséggel nem terhelte, az egy keresetképtelen ellátási költsége egy szobáért évi 200, élelmezési költsége ruházzal 800, összesen 1000 korona.

2. A második csoportba tartozó 25 özvegy közül dolgozni tud 20, keresetképtelen 5. Ezeknek lakása egyenként évi 200, összesen 1000 korona, élelmezési költségük egyenként 800, összesen 5000 korona. Az 55 gyermek élelmezési költsége ruházzal 500, évente 27.500 korona.

3. A teljesen árva gyermekek száma 15, ezeknek ellátása a részükre létesített árvaházban mindennemű kiadással, dajkával, napközi otthon felügyelőnővel stb. 500, évente 7500 kor. a 100 személy után felmerülő összes költség 41.000 korona.

Ezek főbb vonásokban az évi kiadások, mihez hozzászámíthatunk adminisztrációs, előre nem látott kiadásokat, árhullámzásokat stb. kerek összegben 50.000 koronában állapíthatjuk meg azt az összeget, amibe száz személy eltartása, illetve a róluk való gondoskodás kerül.

Ezen kiadások állandók maradnának és a hadiözvegyek s hadiárva csökkentésével sem változnának, mert ezek helyét elfoglalhatnánk ezen tervezet 23. pontjában kimutatott özvegyek és árva. Ha azonban ezt a bizottság nem venné tétvébe, akkor természetesen évek során a kiadások csökkentenének, az épületek és beszerzések pedig mindenkor felhasználhatók hasznos és oly célra, hogy a beruházási költségek megtérülnek.

A bizottság ügykezelését a város vezetői hivatalnokai karának azon tagjaival, akik erre a munkára önként vállalkoznak. A hivatalos órák itt a városi hivatalos órákon kívül, leghelyesebb az esti órákban — mikor a hivatali leginkább igénybevevő özvegyek legjobban ráérnek — lennének megállapítva. Miután ingyen munkát a XX. században senkitől elfogadni nem szabad, a hivatalnokokat jól kell díjazni, ami azonban a városhoz is meg mindig előnyösebb, mint külön hivatalnokok alkalmazása, de meg alkalmazottai egy részét mellékeresethez is juttatja.

Ezen kiadások fedezésére szolgálja az állam már fentebb javasolt pótdó.

Vesünk legmagasabb áron tisztán kezelt
akácmézet, léposmézet, sárgaviaszt
Polacsek Fülöp és Fia
Nyirbátor.

Eladó ház, mely áll két 3 szobás lakásból, nagy udvar, kert és mellékhelyiségekből. — Bővebbet a tulajdonosnál Annatér 4. szám.

A háboru krónikája.

Junius 24. Keleti harctér: A hegyvidéki arcvonalon és Volhyniában az ellenséges tüzérségi tűz időnkint föléledt. — Olasz és délkeleti harctéren a harci tevékenység csekély volt. — A tüzérség tevékenységét a flandriai arcvonalon és Artoisban az eső a délutáni órák alatt is befolyásolta. Később élenkké vált a tengerpart közelében Dixschotetől Armentieresig és Loos és Bullecourt között.

Junius 25. Galiciában a tüzérségi tűz valamivel alább hagyott. Junius 22-én Brzezanytól és Zborovtól keletre repülőink lelőttek 6 ellenséges léggömböt. — Olasz harctér: A Ploeken-szakaszon hosszasan tartó ellenséges aknátűz. Rohamjáróink a Monte Siefen foglyul ejtettek egy tábori őrsöt. — Nyugati harctér: Az angol-belga arcvonalon a csatorna és St. Quentin között a harci tevékenység tegnap sem volt különösebb. A Vauxaillon-szakaszon és Filaintól délre, valamint az Aisne nyugati partján, a Champagne nyugati részén és a Maas bal oldalán a tüzérség tevékenysége időnkint heves volt.

Junius 26. Keleti harctér: Több helyen élénk tüzérségi tevékenység. A Narajovkától Zborovig terjedő szakaszon az ellenséges tűz ismét jelentősen fokozódott, majd egyes helyeken tervszerűen megállapodott. — Olasz és délkeleti harctéren a helyzet változatlan. — Nyugati harctér: A dűnék szakaszán és az Yser és a Lys között tegnap délután fokozódott a tűzharc, amely bele nyult az éjszakába. A Labassée-csatornától a Scarpe déli partjáig szintén élénkebb volt a harci tevékenység.

Junius 27. Keleti és délkeleti harctér változatlan. — Olasz harctér: Junius 25-én katonáink visszafoglalták a Sugana-völgytől délre fekvő határterületet. Legénységünk vitéz magatartásán az ellenséges minden ellentámadása meghiúsult. Eddig körülbelül 1800 foglyot, köztük 44 tisztet szállítottunk be. — Nyugati harctér: Vauxaillonnál a junius 21-én és 22-én lefolyt harcok óta szilárdan kezünkben levő árkokat a franciák erős tűz alatt tartották.

Junius 28. Nyugati harctér: Craonnetől északnyugatra, valamint Corbeny-Berry au Bac két oldalán folyt erős tüztől eltekintve, a harci tevékenység általában mérsékelt határok között maradt.

Junius 29. Messzehordó nehéz ütegek tegnap megfigyelt hatással lőtték Dünkirchen angol-francia kikötővárat. A Cambrai—Arras-utól délre az angolok, miközben a vesztfalai és rajnai csapatok megtisztították egy árkot, foglyokban és halottakban jelentékeny veszteséget szenvedtek. — Az Aisnetől északra, Reimsztől északra és a Champagne nyugati részében egyes helyeken élénk tüzérségi harcok folytak. — Az arcvonal galiciai szakaszán, a Dnyesztertől északra az ellenséges tüzérsége élénk tevékenységet fejtett ki. — A jelenlévő foglyokon kívül a Monte Ortigara vesztérfoglalása alkalmával 52 géppuskát, 2 aknavetőt, 7 ágyút és 2000 fegyvert zsákmányoltunk.

Vasuti menetrend.

Indul Székesfehérvár felé:		Indul Dombóvár felé:	
Veszprém	reggel 7 05 p	Veszprém	reggel 7 05 p
Jutas	7 07 p	Jutas	8 06 p
Veszprém	d. u. 4 08 p	Veszprém	d. u. 2 07 p
Jutas	4 09 p	Jutas	3 04 p
Indul Czellődmőik felé:		Indul Alsóörs felé:	
Veszprém	d. e. 10 06 p	Veszprém	éjjel 4 04 p
Jutas	10 06 p	Veszprém	d. u. 12 05 p
Veszprém	d. u. 2 07 p	Veszprém	d. u. 5 06 p
Jutas	3 02 p		
Indul Győr felé:		Indul Veszprém felé:	
Veszprém	éjjel 3 05 p	Székesfehérvár	d. e. 9 06 p
Jutas	3 06 p	Székesfehérvár	d. u. 1 03 p
Veszprém	d. e. 10 06 p	Győr	éjjel 3 07 p
Jutas	11 06 p	Győr	délben 12 06 p
		Udombóvár	éjjel 3 02 p
		Udombóvár	d. u. 2 05 p
		Almádihegy	d. u. 3 03 p
		Almádihegy	este 8 06 p

IRODALOM.

* Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap. (Szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15. — Előfizetési ár félére 10 kor. Mutatványszámat készséggel küld a kiadóhivatal.

* A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedére 5 korona, — a „Világkrónikával” együtt 6 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára félére 2 korona 40 fillér.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Óhegyi István kömvességéd és Szupik Éva leánya Erzsébet Mária, r. kath. — Vers Erzsébet házicseled fia István, r. kath.

Halálozás.

Tompos Tibor József Vilmos r. kath., 11 hónapos. — Zsándár Mária kötőgyári munkásnő r. kath., 19 éves. — Özv. Arany Józsefné Jakab Lidia napszámosnő r. kath., 69 éves. — Vincze Sándor ref., 5 hónapos. — Özv. Bauer Józsefné Megyesy Erzsébet magánzó r. kath., 91 éves.

Házasság.

Az elmúlt héten nem kötötték.

Az ajkai bányagondnokság munkásélemtára részére nagyobb mennyiségű

élelmiszereket

óhajt beszerezni. Különösen zsir- és szalonnaneműeket, hüvelyeseket (babot, borsót, lencsét stb.) és főzelékféléket, valamint minden tömegélelmezésre alkalmas élelmiszert, akár kisebb, akár nagyobb tételekben. Hatóságilag lefoglalt élelmiszerek feloldását és a szükséges szállítási igazolványokat kieszközli, az élelmiszerek elszállításáról esetleg maga is gondoskodik. Ajánlatok alábbi címre intézendők:

Bányagondnokság

AJKACSINGERVÖLGY (Veszprém megye).

Szakképzett gépész

ajánlkozik cséplésre. : Címe: Veszprém, Bástori-ut 12. szám.

Porszenet ipari célokra,

Mész hulladékot

mezőgazdasági célokra ajánl:

Bergstein Pál

köszön-, tűzfifa- és terménykereskedő Szombathely.

BUTOR,

zongora, szőnyeg és egyéb berendezés megvételre kerestetik. Cím a kiadóban.

APRÓHIRDETÉSEK.

Suly László biztosítási és bankirodája Veszprém, Szabadi-utca 3. Elfogad az Első Magyar Általános Biztosító Társaság főképviseletében élet-, baleset-, járadék-, tűz-, jég- és szavatossági biztosításokat. Takarékpénztári, gyáripari és egyéb részvénytársasági, valamint vállalati részvényeket, értékpapírokat, hadikölcsönkötvényeket saját számára vásárol és forgalmi áron elad. Osztálysorsjegy eladás.

Mintegy 10.000 négyszög méter beltelek, 2 irodahelyiséggel, gazdasági épülettel, téglas és faépítményekkel, vízvezetékkel, ipari és világitási villanyvezetékkel, motorral s egyéb felszerelésekkel **csak együttesen eladó.** más vállalat miatt szabad kézből eladó. Venni szándékozók bővebb felvilágosítást **ABELES JENŐ** fakeskedőnél nyerhetnek.

Csinos új ház,

mely áll 4 szoba és mellékhelyiségekből, alatta 2 szoba mellékhelyiségekkel, sürgősen eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál: **Szemerey János** kereskedő.

Elfogadok

paplanáthuzásokat, valamint új gyapot vagy pehely paplan csinálását, **női felsőruha vagy fehérneműk varrását.**

Fráisz Józsefné

Veszprém, Vak Bottyán-utca 2. sz.

Cserhát, Kerekcsut-utca mellett.

Ház eladás.

Veszprémbe a belvárosban egy nagyobb emeletes ház eladó.

Veszprémbe a Jeruzsálem-hegyen, a Báthory-utcában, a volt Holles-féle telken 2 kétszobás ház és 1 házhely eladó.

Bővebb felvilágosítás — szíveségből — nyerhető Veszprém, Szabadi-utca 3. sz. Biztosítási iroda.

Ház, hintó és koci eladó.

Cím: Bástori-utca 7. sz. (Jeruzsálemhegy.)

Eladó ház.

Veszprémbe, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 felszer és 2 udvar. — Az utcafelől lakás bolti helyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

Veszék:

mézet, sárga-
viaszt, törkölyt,
füstölt sonkát és
szalonnát, man-
dulát. ~ Aján-
latokat kér:

SZEMEREY J.
Veszprém.

NÉMETH KÁROLY

polgári és egyenruhaszabó
a Korona-szálló átellenében.

Elfogadok a szakmamba
vágó mindenféle munkát,
igazitásokat és felvasa-
lásokat. Viselt ruhákat
becserélek és azokat ki-
javitva, szegényebb sor-
suaknak eladom.

Bakos Kálmán

csemege-, fűszer-, bor- és gyarmatáru-
kereskedő, ásványvíz nagy raktára

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sürgöny Bakos kereskedő Veszprém.

Nagy választék

hazai és különleges
Borokban, Pezsgők,
Likőrök, Cognac,
Puncs stb.

Hentesáruk, Sajtok

Friss és Déligyümölcsök,
Befőttek, Gyümölcisz

Konzervek

Libamáj painok,
Hus- és Halkonzervek

Száritott főzelékek

Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek

Vadak

Vidéki rendelések azonnal el lesznek intézve

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivi-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölk.

**HIRDETÉSEK**

felvételnek a kiadóhivatalban.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

a legegyszerűbbtől a legnehezebb
kivitelig minden néven nevezendő

ugymint: röpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, körle-
velek, hirdetések, sajtóanyagok, évi
jelentések, mérlegek, kimutatások,
gyászlapok, rovatolt táblázatok, név-
jegyek, meghívók, eljegyzési és ea-
ketési tudósítások, számlák, címkek,
stb. stb., jutányos árakon számítva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére
szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek tetszés szerint fűzve vagy
bekötve szállíthatnak. Hivatalos le-
velepapírok és borítékok, okmánybori-
tékok mindenféle alakban és színben.
Egy és négyvonalas csinos vizsgálá-
pok, tetszés szerinti mennyiségben. —
Kaphatók a legjobb minőségű fehér
írópapír, ugyancsak fogalmazópapírok.

Postai megrendelések azonnal elintéztetnek

Telefon 61

Veszprém

Telefon 61